

फक्त कार्यालयीन उपयोगकरिता

जिल्हा
सामाजिक व आर्थिक
समालोचन

बीड जिल्हा

१९८९-९०

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
महाराष्ट्र शासन,
मुंबई

फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरीता

जिल्हा

सामाजिक व आर्थिक

समालोचन

बीड जिल्हा

१९८९-९०

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय

महाराष्ट्र शासन

मुंबई

"फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता"

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

जिल्हा - बीड

१९८९-९०

अनुक्रमणिका

अनुक्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
I)	दृष्टीक्षोपात जिल्हा	१ ते ८
II)	भाग - १	
	जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन	१ ते २६
III)	भाग - २	
	<u>जिल्हा सांख्यिकी गोष्टावारा</u>	
	[विविधा माहितीचे सांख्यिकीय तक्ते]	
	१. <u>क्षेत्राफळ आणि लोकसंख्या</u>	
१.१	१९८१ च्या जनगणनेनुसार तालुका निहाय क्षेत्राफळ, घारे व लोकसंख्या	
१.२	१९५१ पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशावर्षीय प्ररक	३
१.३	१९८१ च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार गावाचे तालुका निहाय वर्गीकरण	५
१.४	१९८१ च्या जनगणने प्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार शहराचे तालुका निहाय वर्गीकरण	७
१.५	१९८१ च्या जनगणनेप्रमाणे काम करणारे व काम न करणारे यांची तालुका निहाय संख्या	८
१.६	१९८१ च्या जनगणने प्रमाणे जिल्ह्यातील लोकसंख्येचे अ) वयोगटानुसार व धामानुसार वर्गीकरण ब) धार्मिकदृष्ट्या लोकसंख्येचे वर्गीकरण	१०
१.७	१९८१ च्या जनगणनेप्रमाणे तालुका निहाय अनुसूचित जाती/जमाती व नववर्द्ध यांची आकडेवारी	११

तक्ता अनुक्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
१	२	३
१.८	१९८१ च्या जनगणने प्रमाणे भिती, छपरे, यासाठी वापरलेल्या साधन सामुग्री नुसार धारणे वर्गीकरण	१३
१.९	१९८१ च्या जनगणने प्रमाणे आकार व मालकीच्या परिस्थितीनुसार ग्रामीण नागरी कुटुंबाचे वर्गीकरण	१५
१.१०	अपंगते नुसार १९८१ च्या जनगणने प्रमाणे अपंगाची तालुका निहाय संख्या	१७
१.११	१९८१ च्या जनगणने प्रमाणे जनगणना धारे व त्यांचा वापर <u>२. हवागान</u>	१८
२.१	निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसाची संख्या व एकूण पर्जन्य	१९
२.२	निवडक केंद्रातील कमाल व किमान तपमान <u>३. कृषि</u>	२१
३.१	तालुका निहाय जमीनीचा वापर	२२
३.२	तालुका निहाय निरनिराळ्या पिकाखालील क्षेत्र	२४
३.३	मुख्य पिकांचे दर हेक्टरी उत्पन्न व एकूण उत्पादन	२८
३.४	विविध साधनांनी ओलीताखालील असलेले तालुका निहाय क्षेत्र	३०
३.५	निरनिराळ्या पिकाखालील ओलीताचे तालुका निहाय क्षेत्र	३१
३.६	अ] तालुका निहाय सिंचन विहीरी व इतर विहीरी	३५
३.६	ब] कुप नलिका, हातपंप आणि विद्युत पंप	३६
३.७	विहीरी खोरीज तट पाटबंधा-यांची कामे	३७
३.८	मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्प	३८
३.९	१९८५-८६ च्या कृषि गणने प्रमाणे वहीत धारण जमीनीची संख्या व त्यांचे क्षेत्रफळ, ओलीताखालील असलेल्या वहीत धारण जमीनी.	४४
३.१०	१९८७ च्या प्रशुगणने प्रमाणे तालुका निहाय कृषि विषयक अवजारे	४७
३.११	दुष्काळ, टंचाई, टंचाई सहस्र परिसिस्थातीची तालुका निहाय माहिती.	४८
३.१२	टंचाईच्या पूर्वतिहासानुसार कठीण व इतर टंचाईग्रस्त भाग ठरविण्याबाबतची माहिती.	४९

तक्ता अनुक्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
१.	२	३
	४. पशुसंवर्धन, वन व मत्स्य व्यवसाय	
४.१	१९८७ च्या पशुगणने प्रमाणे तालुका निहाय पशुधन	५१
४.२	तालुका निहाय पशुवैद्यकीय संस्थांची आकडेवारी	५५
४.३	रोगांच्या प्रकारानुसार पशुंच्या मृत्यूंची संख्या	५७
४.३	अ] विविध पशु वैद्यकीय संस्थांचे कार्य	५८
४.४	मान्यता प्राप्त पशुवधा गृहे आणि प्रत्येक पशुवधा गृहात कत्तल केलेल्या पशुंची संख्या.	५९
४.५	जिल्ह्यातील वन क्षेत्र	६०
४.६	जिल्ह्यातील मुख्य व गौन वन-उत्पादने	६१
४.७	जिल्ह्यातील झुजल मत्स्यव्यवसाय.	६२
	५. उद्योग व बीज.	
५.१	कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या	६३
५.२	चालू कारखान्यांचे कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योग निहाय वर्गीकरण.	६६
५.३	कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार कारखान्याचे वर्गीकरण	६८
५.४	उद्योगांच्या महत्वाच्या बाबींची आकडेवारी	७०
५.५	रोजगार विनिमय केंद्रांतील आकडेवारी	७१
५.६	व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम	७२
५.७	कर्मचारी गणना कर्मचाऱ्यांची संख्या	७३
५.८	निरनिराळ्या उद्योगातील रोजगार	७४
५.९	जिल्ह्यातील विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या व त्यांची लोकसंख्या.	७५
५.१०	त्रिजेचा वापर.	७६
५.११	१९८० च्या आर्थिक गणनेनुसार बिगर कृषि आस्थापना आस्थापना व स्वकार्यरत उद्योगसह.	७७
५.१२	प्रमुखा उद्योग क्षेत्रानुसार बिगर कृषि आस्थापनांची संख्या व सर्व साधारणपणे नेहमी काम करणाऱ्या कामगारांची संख्या.	७८
५.१३	महत्वाच्या उद्योग गटानुसार बिगर कृषि आस्थापनांची संख्या.	७९
५.१४	महत्वाच्या उद्योग गटानुसार बिगर कृषि आस्थापनेतील कामगारांची संख्या.	८०

तक्ता अनुक्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक.
१.	२	३
५.१५.	बिगर कृषि सहकारी आस्थापना [सर्व उदयोग गट एकत्र]	८१
५.१६.	प्रमुख उदयोग गटानुसार सहकारी आदयोगिक संस्था व रोजगार यांची संख्या.	८२
५.१७	उत्पादन व दुडूत्ता सेवा या गटातील संस्थांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या.	८३
५.१८	घाऊक व किरकोळ व्यापार संस्थांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या.	८४
५.१९	सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा संस्थांचे एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या.	८५
५.२०	सर्व उदयोग गट मिळून एकत्र संस्थांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या.	८६
	<u>६. सहकार.</u>	
६.१	विविध प्रकारच्या सहकारी संस्था.	८७
६.२	जिल्हयातील सर्व प्रकारच्या संस्थांची माहिती.	८९
६.३	जिल्हयातील सर्व प्रकारच्या सहकारी संस्थांची लेखा परिक्षा वर्गप्रमाणे वर्गवारी.	९०
६.४	जिल्हयातील राज्य आणि जिल्हा पातळीवरील सहकारी बँकाचे कार्य.	९१
६.५	जिल्हयातील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांचे कार्य.	९३
६.६	जिल्हयातील शेतकरी सेवा संस्थोचे कार्य.	९५
६.७	जिल्हयातील लॅम्पस संस्थोचे कार्य.	९७
६.८	जिल्हयातील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांनी दिलेले पीक कर्जे.	९८
६.९	जिल्हयातील शेतकरी सेवा संस्थांनी दिलेले पीक कर्जे.	९९
६.१०	जिल्हयातील आदिवाशी शेतकरी संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे	१०७
६.११	जिल्हयातील बिगर कृषि पत संस्थोचे कार्य	१०१
६.१२	जिल्हयातील जिल्हा आणि पणन संस्थोचे कार्य.	१०२
६.१३	जिल्हयातील उत्पादन संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्थोचे कार्य.	१०४
६.१४	जिल्हयातील उत्पादन संस्था आणि सामाजिक सेवा यांचे महत्त्वाचे कार्य.	१०५
६.१५	जिल्हयातील नियंत्रित बाजार पेठांची माहिती.	१०७

तक्ता अनुक्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
१.	२.	३.
६.१६	जिल्हयातील सावकारांची संख्या आणि त्यांनी दिलेले कर्जे	११०
	<u>७. वैद्यकीय व आरोग्य सेवा.</u>	
७.१	सार्वजनिक व अर्धा सहाय्यीत संस्थामार्फत उपलब्ध असलेल्या वैद्यकीय सुविधांची तालुकावार माहिती.	१११
७.२	नोंदणी केलेल्या जन्म मृत्यूंची संख्या.	११२
७.३	जिल्हयातील विविध कारणानुसार मृत्यूंची संख्या.	११४
७.४	माता बालसेवापत्र कार्यक्रमांतर्गत लस टोचणी.	११५
७.५	जिल्हयातील कुटुंब नियोजन केंद्रांची संख्या.	११७
	<u>८. शिक्षण.</u>	
८.१	१९८१ च्या जनगणनेप्रमाणे तालुकावार साक्षरता.	११८
८.२	शैक्षणिक संस्था, शिक्षकांची संख्या व विद्यार्थ्यांची संख्या.	११९
८.३	पूर्व प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांची स्तर, निहाय संख्या आणि मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची संख्या.	१२०
८.४	इतर प्रकारच्या शैक्षणिक संस्थांची माहिती.	१२२
८.५	आर्थिक दृष्ट्या मागासलेल्या विद्यार्थ्यांना मिळणारी मोफत शिक्षणाची सवलत या बाबतची माहिती.	१२३
८.६	प्राथमिक शिक्षणावरील खर्च.	१२४
८.७	जिल्हयातील व्यवसाय मार्गदर्शक [कनिष्ठ महाविद्यालये] व तांत्रिक शाळा.	१२५
८.८	जिल्हयातील प्रौढ शिक्षण केंद्रे	१२६
८.९	शिक्षणाकरिता प्रशिक्षण संस्था.	१२७
	<u>९. परिवहन व दळणावळण व वाहतूक.</u>	
९.१	जिल्हयातील रेल्वे मार्गांची लांबी.	१२८
९.२	प्रकार व पृष्ठभाग या नुसार रस्त्यांची लांबी.	१२९
९.३	जिल्हयातील वापरात असलेल्या मोटर वहानांची संख्या.	१३०
९.४	महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन मंडळाची [प्रवाशी] वाहतूक आकडेवारी.	१३१
९.५	महत्वाच्या रस्त्यांवरील वाहतूक गणना	१३२

क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
१.	२.	३.
९.६	जिल्ह्यातील पोस्ट, तारघारे व दुरध्वनी सेवा, रेडीओ व दुरदर्शन संघ यांची आकडेवारी.	१३५
	१०. स्थानिक संस्था.	
१०.१	स्थानिक संस्थांचे उत्पन्न व खर्च.	१३६
१०.२	ग्रामपंचायतींचे उत्पन्न व खर्च.	१३७
१०.३	जिल्हा परिषदेचे बाबदार उत्पन्न व खर्च	१३९
१०.४	नगर पालिकांचे उत्पन्न व खर्च	१४१
१०.५	नगर परिषद क्षेत्रातील इमारतींची वापरानुसार संख्या व त्यापैकी निवासेतर उपयोग असणा-या इमारती अगर त्यांच्या भागांमध्ये चालणा-या उद्योग/व्यवसायासंबंधी माहिती.	१४३
	११. वार्षिक योजना.	
११.१	विविध विकास विभागातील झालेला योजनांतर्गत खर्च.	१४६
११.२	योजना खालील महत्वाच्या भाषांतिक साध्य.	१४८
११.३	रोजगार हमी योजने बाबतची आकडेवारी.	१५७
११.४	रोजगार हमी योजनेतील घेतलेली कामे त्यावरील रोजगार व खर्च.	१५८
११.५	पिण्याच्या पाण्याच्या सोयी.	१५९
११.६	अधिक उत्पादन देणा-या संकरीत व सुधारीत पिकांचे क्षेत्र.	१६१
११.७	रासायनिक खातांचे वाटप.	१६२
११.८	साखार कारखान्यांची आकडेवारी.	१६३
११.९	दुग्धा संस्थांची माहिती.	१६४
११.१०	अवर्षाण प्रवण कार्यक्रमांची प्रगती.	१६५
११.११	आदिवासी विकास कार्यक्रम तरतुद व खर्च	१६६
११.१२	वीस कलमी कार्यक्रम.	१६७
११.१३	विशेष घाटक योजना.	१६८
	१२. किंमती व निर्देशांक.	
१२.१	निवडक शोती मालाच्या सरासरी घाटक किंमती.	१६९

तक्ता अनुक्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक.
१.	२.	३.
१२.२	जिल्हा मुख्यालयाच्या ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूंच्या तरासरी किरकोळ किंमती.	१७०
१२.३	औरंगाबाद केंद्राचे ग्राहक किंमतीचे निर्देशांक. १३. न्याय, पोलीस, कारागृहे, =====	१७३
१३.१	जिल्हयातील पोलीस दलाची एकूण संख्या.	१७४
१३.२	गुन्हया संबंधी आकडेवारी.	१७५
१३.३	तुरंगात दाखल केलेले गुन्हेगार	१७७
१३.४	तुरंगात दाखल झालेल्या गुन्हेगाराचे वयोगटानुसार व शोधाणि -क पात्रातेनुसार वर्गीकरण.	१७८
१३.५	दिवाणी व फौजदारी न्यायालयात निकालात काढलेली कामे. १४. बँका, संयुक्त भांडवली संख्या व विमापत्रे. =====	१७९
१४.१	बँक कार्यालये, वर्गीकृत बँकांची संख्या त्यांच्या ठेवी व कर्जे.	१८०
१४.२	संयुक्त भांडवली संख्या.	१८१
१४.३	उतरवलेल्या विमापत्रांची संख्या व विम्याची रक्कम. १५. <u>संकीर्ण</u> .	१८२
१५.१	चित्रापट्ट्याविषयी आकडेवारी.	१८३
१५.२	जिल्हयातील गोळा केलेली अल्पबचतीची रक्कम	१८४
१५.३	तालुकावार गोळा केलेला जमीन महसूल.	१८५
१५.४	छापखाने आणि छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमान पत्रे व नियत कालीके.	१८६
१५.५	स्वस्त धान्य दुकानांना पुरवलेले तांदुळ, गहू, व साखार.	१८७
१५.६	मागणी व वसूल केलेले धान्य .	१८८
१५.७	१९८९ मधील लोकसभा निवडणूक व १९९० मधील विधान सभा निवडणूक या संबंधी आकडेवारी.	१८९
१५.८	अधिकारी व प्रवाती यांच्यासाठी असलेल्या बंगल्यांची तालुकावार यादी.	१९१
१५.९	रेल्वे स्थानकांची तालुकावार यादी.	१९३
१५.१०	निवडक निर्देशांकाचे कल.	१९४

दृष्टीक्षोपात बीड जिल्हा

अ. क्र.	बाब	परिमाण	बीड	महाराष्ट्र
१	२	३	४	५

एक] प्राकृतिक रचना

अ] भौगोलिक स्थान

१] उत्तर अक्षांश	अंश	१८.३ ते १९.३	१६.४ ते २२.१
२] पूर्व रेखांश	"-	७४.५ ते ७६.६	७२.६ ते ८०.९

ब] हवामान

१] किमाण	सेल्सिअस	१२.७	६.०
२] कमाल	"-	३९.७	४६.२
३] पर्जन्य	मि. मी.	१०२९	उ. ना.

क] प्रशासकीय विभाग [१ एप्रिल]

१] तालुके	संख्या	७	३०३
२] पंचायत समित्या	"-	७	२९८
३] टंचाईग्रस्त तालुके	८८-८९	"-	१०६
४] एकात्मिक ग्रामीण विकास प्रकल्प गट	"-	६	२९८
५] शहरे	"-	७	३०७
६] गावे एकूण	"-	१२१४	४१, ८३३
अ] निर्जन	"-	१२	२४७९
ब] वस्ती असलेली	"-	१२०२	३९, ३५४
७] क्षेत्राफळ	चौ. कि. मी.	१०६१५.३	३, ०७, ६९०

दोन] प्रशासकीय संस्था ३१.३.८९

१] पंचायत समित्या	संख्या	७	२९८
२] महानगर पालिका	"-	-	११
३] नगर परिषदा	"-	६	२२२
४] कटक मंडळे	"-	-	७
५] ग्रामपंचायती	"-	९४६	२५१८२
६] पोलीस स्थानके	"-	२१	८१८
७] पोलीस आऊट पोस्ट	"-	१३	१४८५

दृष्टिकोणात बीड जिल्हा मुठे चालू

१	२	३	४	५
तीन] लोकसंख्या [१९८१]				
१] ग्रामीण लोकसंख्या	आकडे हजारात	११८३		४०, ७९१
२] नागरी लोकसंख्या	---"	२३०		२१, ९९३
३] एकूण लोकसंख्या	---"	१४८३		६२, ७८४
४] अनुसूचित जातीची लोकसंख्या	---"	१५८		४, ४८०
५] अनुसूचित जातीच्या लोकसंख्येची टक्केवारी	टक्केवारी	११.१८		७.१४
६] अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या	आकडे हजारात	१२		५, ७७२
७] अनुसूचित जमातीच्या लोकसंख्येची टक्केवारी	टक्केवारी	०.८५		९.१९
८] पुरुष	आकडे हजारात	७१९		३२, ४१५
९] स्त्रिया	---"	६९४		३०, ३६९
१०] स्त्री-पुरुष प्रमाण	१००० पुरुषां मागे स्त्रियांचे प्रमाण	९६५		९३७
११] घनता	दर चौ. कि. मी. क्षेत्रातील लोकसंख्या	१३३		२०४
१२] साक्षरतेचे प्रमाण				
१] एकूण	टक्केवारी	३१.९०		४७.१८
२] पुरुष	---	४५.९९		५८.७९
३] स्त्रिया	---	१७.३०		३४.७९
४] राज्यामध्ये जिल्ह्या- चा क्रमांक	संख्या	१८		-
चार] कृषि [अस्थायी]				
		१९८६-८७		१९८८-८९
१] भागौलिक क्षेत्र	हजार हेक्टर	१०४३		३०७५८
२] जंगल व्याप्त क्षेत्र व त्याची भागौलिक क्षेत्रा- ची टक्केवारी	---"	२२	[२.०८]	५४०३ [१७.५९]
३] शोतीला उपलब्ध नसलेली जमीन				
अ] बिगर शोती वापरा- खालील जमीन	हजार हेक्टर	३३		१०७९
ब] पडीक आणि लागवडी- लायक नसलेली जमीन	---"	१५		१७२५

[३]

दृष्टिकोपात बीड जिल्हा पुढे चालू

१	२	३	४	५
चार] कृषि, [अस्थायी] पुढे चालू				
	एकूण [अ - ब]	हजार हेक्टर	४८	२८०४
४]	पडीक जमीनी व्यतिरिक्त लागवड न केलेली जमीन			
१]	कायम गुरे चरणा आणि इतर	---	३४	१५२३
२]	झाडे झुडा खालील जमीन	---	३	१८०
३]	लागवडी योग्य पण पड जमीन	---	४	१०२४
५]	पडीक जमीन			
१]	चालू पड	---	२	९५९
२]	इतर पड	---	४	१०१४
६]	पिकाखालील क्षेत्र			
१]	पिकाखालील निव्वळ क्षेत्र---		९२६	१७८५१
२]	दुसोटा क्षेत्र	---	१०६	२८४१
३]	एकूण पिकाखालील क्षेत्र ---		१०३२	२०६९२
७]	ओलीत क्षेत्र			
१]	निव्वळ ओलीत क्षेत्र	---	२७०	२०९१
२]	एकूण ओलीत क्षेत्र	---	३५४	२४४८
८]	महत्वाच्या पिकाखालील क्षेत्र---		७६७	१४४३५
	[अन्न धान्ये]			
९]	पडीत धारणा जमीन अंतिम		१९८५-८६	१९८८-८९
१]	२ हेक्टर पेक्षा कमी	संख्या "००"	१६९०	४५४२५
२]	२ ते १० हेक्टर	---	६१३५	३२९७२
३]	१० हेक्टर पेक्षा जास्त	---	१५०८	३४२२
१०]	जमीन महसुलाची वसुली १९८९-९०	लाखा रु.	११.६७	७९२९
११]	जिल्हा परिषदांचा उपकर	---	उ. ना.	उ. ना.
१२]	पंचायत समित्यांचा उपकर	---	उ. ना.	उ. ना.

दृष्टिकोपात बीड जिल्हा पुढे चालू

१	२	३	४	५
पांच] पशुसंवर्धन [पशुगणना]			१९८७	१९८७
			अस्थायी	अस्थायी
१] पशुधन	संख्या हजारात		१४१०	३३८८९
२] गाई व बैल	"-		६१४	१६८८२
३] म्हशी व रेडे	"-		१५८	४६०५
४] मेंढ्या	"-		१९०	२७७४
५] शोळ्या	"-		३६९	९१०३
६] कोंबड्या व बंदे	"-		४५८	२४६२७
सहा] सहकार [८८-८९]				
१] सहकारी संस्था	संख्या		२३८८	९८१४८
२] प्राथमिक कृषि सहकारी पतसंस्था	"-		७१०	१८६६८
३] प्राथमिक कृषि पत संस्थोची संस्थासद संख्या	संख्या हजारात		२४७	७८२०
४] हुण्टा शाळा संस्था	संख्या		६०७	१३३५७
५] प्राथमिक कृषि पत संस्थांनी दिलेले कर्ज	रुपये कोटीत		४१.५	७५०
सात] जल सिंचन ३०.८.९०				
१] पूर्ण झालेले पत्राबंधारे प्रकल्प व त्या खालील लाभक्षेत्रे				
१] मोठे प्रकल्प	संख्या	२		२०
२] लाभ क्षेत्र	हजार हेक्टर	२७		उ. ना.
२] मध्यम प्रकल्प	संख्या	१५		१५६
लाभ क्षेत्र	हजार हेक्टर	१९		उ. ना.
३] लघु प्रकल्प	संख्या	९२		१५३०
लाभक्षेत्रे	हजार हेक्टर	२०		उ. ना.
४] सिंचन विहीरी खाली भिजणारे क्षेत्र	"-		१७३	११९९
आठ] उद्योग १९८९ अखेर				
१] नोंदणीकृत कारखान्याची संख्या	संख्या		१२१	२६८१४

[५]

दृष्टिक्षीपात बीड जिल्हा पुढे चालू

१	२	३	४	५
आठ] उद्योग १९८९ अखोर [पुढे चालू]				
२]	नोंदणीकृत चालू कारखाना- न्याची संख्या [चालू कारखाने]	संख्या	१११	२३०५७
३]	साखार कारखान्याची संख्या [चालू असलेले कारखाने धारून]	"	४	११६
४]	साखार कारखान्यातील साखारे चे उत्पादन	हजार टन	१०८	२६२९
५]	सर्व मूत गिरण्याची संख्या	संख्या	-	१२२
नऊ] वीज ३१.३.८९				
१]	वीज पुरवठा केलेली गाहरे व खोडी	संख्या	१२०९	३९६६१
२]	विद्यतीकरण झालेल्या गावांची संख्या	"	१२०२	३९३५४
३]	वीज पुरवठा केलेल्या पंपाची संख्या	हजारात	५०	१४७५
४]	गोबर गॅस संयंत्रे	"	उ. ना.	उ. ना.
दहा] सार्वजनिक आरोग्य [१९८९-९०]				
१]	रुग्णालये	संख्या	५	७६८
२]	दवाखाने	संख्या	१७	१८९६
३]	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	४५	१५३९
४]	प्राथमिक आरोग्य पथके	संख्या	१	८१
५]	एकात्मिक बाल विकास योजना गट	संख्या	३	१०५
६]	अंगणवाडीत उपस्थित राहणारी मुले	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
अकरा] शिक्षण [३०.९.८९]				
१]	एकूण प्राथमिक शाळा	संख्या	१६४१	५७१५८
२]	एक शिक्षाकी शाळा	"	४४९	उ. ना.
३]	प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या हजारात	२३७	१०११५
४]	प्राथमिक शाळेतील शिक्षक	"	६	२६३
५]	प्रत्येक शिक्षकास सांगे प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	३९	३९

[६]

दृष्टिकोणात बीड जिल्हा पुढे चालू

१	२	३	४	५
बारा] दुय्यम शिक्षाण				
१] दुय्यम शाळा	संख्या	२३८	२४८०	
२] दुय्यम शाळेतील एकूण विद्यार्थी	संख्याहजारात	९८	५६१५	
३] दुय्यम शाळेतील एकूण शिक्षक	"-	३	१७५	
४] प्रत्येक शिक्षकामागे दुय्यम शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	३२	३२	
तेरा] उच्च शिक्षाण				
१] संस्था	संख्या	१२	२६४२	
२] एकूण विद्यार्थी	संख्याहजारात	१७	१६७८	
चौदा] अ] प्रौढ शिक्षाण				
१] प्रौढ शिक्षाण केंद्रे	संख्या	२१०	२८४८८	
२] प्रौढांची उपस्थिती	संख्याहजारात	२७	८६१	
ब] तांत्रिक शिक्षाण				
१] औद्योगिक प्रशिक्षाण संस्था	संख्या	३	११२	
अ] शासकीय व शासन सहाय्यीत	"-	२	११२	
ब] इतर खाजगी	"-	१	९२	
२] शासकीय व शासन सहाय्यीत औद्योगिक प्रशिक्षाण संस्था मध्ये मंजूर झालेल्या जागा	"-	७८५	४२८४४	
३] तांत्रिक व व्यवसायिक शिक्षाण संस्था				
१] शासकीय व शासन सहाय्यीत	संख्या	१	१६६	
२] इतर खाजगी	संख्या	१	५९७	
४] शासकीय व तांत्रिक व्यवसाय शिक्षाण संस्थांची प्रवेश क्षमता	संख्याहजारात	x	१५५	
५] अभियंत्यांची संख्या	संख्या	उ. ना.	उ. ना.	

दृष्टीपात बीड जिल्हा पुढे चालू

१	२	३	४	५
पंधारा] परिवहन आणि वळणावळणा				
[३१.३.५५]				
१]	एकूण रस्त्यांची लांबी	कि.मी.	४७.८६	५४३४
२]	रस्त्यांची लांबी	संख्या	८४५	उ. ना.
३]	एकूण रस्त्यांची लांबी [मिटरांकरिता]	कि.मी.	५५७५	१७३८५९
४]	राष्ट्रीय महामार्गाची लांबी	"-		२९७८
५]	राज्य महामार्गाची लांबी	"-	११९३	३०७३७
६]	महत्वाच्या जिल्हा रस्त्यांची लांबी	"-	१३१५	३८५३९
७]	इतर जिल्हा रस्त्यांची लांबी	"-	१४९७	३७९८४
८]	ग्रामीण रस्त्यांची लांबी	"-	१५००	६२६२१
सौळां] पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा				
	कठीण गावांची संख्या	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
१]	खोडयांना केलेला पाणी पुरवठा	"-	उ. ना.	उ. ना.
२]	नळाचा पाणी पुरवठा	"-	उ. ना.	उ. ना.
३]	कुप नलीका	"-	उ. ना.	उ. ना.
४]	विहीरी	"-	उ. ना.	उ. ना.
५]	टॅकर्स किंवा बैलगाडीने पाणी पुरवठा केली जाणारी गावे	"-	उ. ना.	उ. ना.
६]	योजनेत समाविष्ट करावयाची गावे	"-	उ. ना.	उ. ना.
सतरा] धार बांधणी				
	भूमिहीन कामगारांसाठी बांध- लेल्या झोपड्या	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
अठरा] एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम				
१]	दारीद्वय रेणोखालील कुटुंबे [१९८२-८३]	संख्या लाखांत	९४	४१
२]	जुने लाभार्थी ८७.८८	संख्या	७२४६	१०८७४९
	नवे लाभार्थी	संख्या	८५४	१२९३६९
एकोणिस] रोजगार निर्मिती ८९-९०				
१]	रोजगार रती योजना	मनुष्य दिवस कोटीत	७.३७	उ. ना.

[८]

दृष्टिक्षोपांत बीड जिल्हा पुढे चालू

१	२	३	४	५
<u>स्कोणीस] रोजगार निर्मिती [पुढे चालू]</u>				
	२] राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार कार्यक्रम	मनुष्य दिवस कोटीत	०.०७	उ. ना.
	३] ग्रामीण भूमीहीन रोजगार कार्यक्रम	"-	०.०१	उ. ना.
<u>वीस] आदिवासी कल्याणकारी योजना ८९-९०</u>				
	आदिवासी करिता आश्रम शाळा	संख्या	९	उ. ना.
<u>सकवीस] मागास वर्गीयांसाठी कल्याणकारी योजना ८९-९०</u>				
	अ] मागास वर्गीयांसाठी वस्तीगृहे	संख्या	६०	उ. ना.
	ब] वस्ती गृहात राहणारे विद्यार्थी	"-	३४५०	उ. ना.
<u>बावीस] जिल्हा नियोजन ८९-९०</u>				
	१] वार्षिक योजनेतील मंजूर तरतूद	रुपये कोटीत	१५.५२	२१४०
	२] अनुशोषा झालेले काढण्यासाठी तरतूद	"-	१०.५७	उ. ना.
<u>तेवीस] नागरी पुरवठा</u>				
	१] रास्त भावाची दुकाने	संख्या	१६५४	३५१६९
	२] पुरविलेला स्कूण साठा	"०००" टन	उ. ना.	उ. ना.
	३] शासकीय गुदामे	संख्या	१२	११७८
	४] साठविण्याची क्षमता	"०००" टन	उ. ना.	७२८

टीप:- x = प्रमाणापेक्षा कमी.

उ. ना. = उपलब्ध नाही.